

DU HAR EN KJERNE

31.januar 2021

Såmannssøndag

En preken som ikke blir holdt i

Uranienborg kirke

Sjur Isaksen

Og han sa: «Med Guds rike er det slik: Det er som når en mann har sådd korn i jorden. Han sover og står opp, det blir natt og det blir dag, og kornet spirer og vokser, men han vet ikke hvordan det skjer. Av seg selv gir jorden grøde, først strå, så aks og til sist modent korn i akset. Så snart grøden er moden, svinger han sigden, for høsten er kommet.»

Han sa: «Hva skal vi sammenligne Guds rike med? Hvilken lignelse skal vi bruke? Det er som et sennepsfrø. Når det blir sådd, er det mindre enn noe annet frø på jorden, men når det er sådd, vokser det opp og blir større enn alle hagevekster og får så store grener at himmelens fugler kan bygge rede i skyggen av det.»

Med mange slike lignelser talte han ordet til dem, så mye de var i stand til å høre. Uten lignelser talte han ikke til dem. Men når han var alene med disiplene, forklarte han alt for dem. (Mark 4,26-34)

Når det som er usynlig skal beskrives, må vi virkelig lete etter ord. Når Gud skal beskrives, blir denne språkjakten enda vanskeligere. Ingen ord kan romme Gud. Derfor lurer jeg på om det ligger en slags fortvilelse bak Jesu spørsmål: «*Hva skal vi sammenlikne Guds rike med? Hvilken lignelse skal vi bruke?*» Jeg ser for meg at Jesus river seg i håret når han skal prøve å finne et begripelig uttrykk for noe som ikke er til å begripe: Guds rike – det virkelige Annerledeslandet. Likevel gir han ikke opp språket, han bruker lignelser som om ikke annet kan åpne en flik av den virkeligheten som knapt kan beskrives.

Denne gangen handler det om hvordan noe som er bittelite og nesten usynlig, kan bære i seg den sterkeste kraft og den dypeste kjærlighet. Jesus bruker et frø som bilde på det usynlige gudsriket som finnes som en kjerne i et hvert skapt menneske. Men er det så sikkert at vi har en kjerne?

I Ibsens Peer Gynt er det en scene der Peer ligger på alle fire i åkeren og sanker jordløk. Så tar han en løk, sammenlikner den med seg selv og begynner å plukke av lag på lag, for om mulig å finne en kjerne: «Det var en ustyrtelig mengde med lag, kommer ikke kjernen snart for en dag? Nei – Gud om den gjør! Til det innerste indre, er alt sammen lag, bare mindre og mindre.» Peer Gynt fant ikke løkens kjerne, og i et anfall av dyp selverkjennelse, trakk han den slutning at det rett og slett ikke var noen kjerne, verken i han eller i løken.

Men Peer tok feil. Den som dyrker jorda vet at det både i løken og i alt annet som gror, finnes en kjerne, et frø, et utgangspunkt. Ofte er frøet så lite at det ikke er til å få øye på. Likevel er det i dette lille, unnselige frøet at hemmeligheten ligger. Selv i det usynlige finnes kraften til nytt liv. Når frøet er sådd er det viktigste gjort, det blir natt og det blir dag og kornet spirer og vokser. Det greske ordet *Automate* er oversatt slik: *av seg selv* gir jorden grøde.

Likevel er det nødvendig at jorda kultiveres. Frø kan dø. Vekst kan forhindres. Planter kan bli tråkket ned. Uranienborg kirke er reist som et sted der frøet som er sådd kan få gode vekstvilkår. Guds kirke på jorden finnes for at Guds kraft og kjærlighet skal få bein å gå på.

Peer tok feil om løken. Men han tok også feil om seg selv. Det finnes en kjerne i hvert eneste skapte menneske. Du har en kjerne! Og den er et avtrykk av det vakreste som finnes, Guds bilde – imago Dei. Denne kjernen behøver du ikke skaffe deg eller erfare på en bestemt måte, den er der uansett. Men liksom bonden vil arbeide for å sikre frøet de beste vekstvilkårene, kan vi gi oppmerksomhet til denne innerste kjernen i oss selv. Slik at godhet og kjærlighet får så gode vekstvilkår som mulig.

Det kan for eksempel gjøres gjennom en enkel øvelse:

- Tenk først på et menneske som har vist deg omsorg eller godhet på en måte du kan huske. Kanskje du kan komme på en helt bestemt anledning dette skjedde, en gang du trengte denne omsorgen på en spesiell måte. Det kan ha vært da du var barn eller hjemme der du bor nå. Eller kanskje på jobb eller i kirken. Husk hvordan du faktisk fikk det du trengte. Bring fram i bevisstheten hvordan denne godheten og omsorgen virket på deg.

- Tenk deretter på et menneske du gjerne ville gi den samme omsorgen og godheten videre til. Det kan være et menneske du er glad i. Det kan også være et menneske du synes det er vanskelig å være glad i. Er det mulig å se for seg at den kjernen av godhet og omsorg som finnes i deg, spirer og bærer frukt over i et annet menneske? Omsorgen kan formidles på utallige måter: En bønn, et brev, en praktisk handling, en telefonsamtale eller et vennlig blikk.

Gudsriket bygger seg ikke opp ved hjelp av maktstrukturer og god organisering. Det er i hovedsak sårbare, organiske prosesser Jesus bruker som bilder på dette riket. Veksten har alle muligheter til å stoppe opp, bli hindret eller avbrutt. Likevel overlever det. Det usynlige blir synlig, slik Eivind Skeie beskriver det:

*Usynlig er ditt rike, men synlig er det der
hvor ordet ditt forkynnes og dine gaver er. (Norsk Salmebok 613)*

Frøet er der allerede. Jesus sa en gang at Gudsriket er inne i dere. Det har kraft til å forandre mennesker. Det har kraft til å forandre verden. Og det er det eneste frøet som kan vokse helt inn i himmelen.